

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.265/2025/6.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő hozzátartozó (felperesi képviselő címe)
Az alperes:	vármegyei Kormányhivatal (alperes címe)
Alperes jogi képviselője:	dr. Asztalos Zsuzsanna kamarai jogtanácsos
A per tárgya:	jogviszony megszüntetésével kapcsolatos közigazgatási jogvita
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (19. sorszám alatt)
A csatlakozó fellebbezést benyújtó fél: A fellebbezéssel támadott határozat:	a felperes (4.Kf.700.265/2025/3. szám alatt) Debreceni Törvényszék 1.K.700.497/2024/16. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A fellebbezési és csatlakozó fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes 2014. december 6. napjától az alperesi jogelődnél, illetve az alperesnél kormányzati szolgálati jogviszonyban állt; a kinevezése szerinti munkaköre vizsgabiztos; munkavégzésének helye az alperes főosztály1 osztály1 (a továbbiakban: Járműműszaki Osztály). Végzettsége autószerelő technikus, mezőgazdasági gépészmérnök főiskolai oklevéllel rendelkezik, valamint közigazgatási szakvizsgát tett.

[2] Az alperes a kormányhivatalon belüli kinevezéstől eltérő foglalkoztatás körében kiadott szám1. számú utasításában a felperest 2023. június 22. napjától 2023. augusztus 16. napjáig terjedő határozott időre a főosztály2 osztály2án (a továbbiakban: Környezetvédelmi Osztály) környezetvédelmi szakügyintézői feladatok ellátására utasította, mivel az ezen feladatok elvégzéséhez szükséges iskolai végzettséggel rendelkezik.

[3] Az alperes a 2023. augusztus 18. napján kelt, szám2. számú „beosztási okirat módosítása kormányzati szolgálati jogviszonyban” elnevezésű intézkedésében a felperes kinevezését a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) 89. § (1) bekezdése alapján egyoldalúan módosította; és a felperest 2023. augusztus 17. napjától a Környezetvédelmi Osztályon környezetvédelmi szakügyintézői feladatok ellátására utasította. Ezen okirat tájékoztatást tartalmazott arra vonatkozóan, hogy amennyiben a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott körülmények fennállnak, úgy a kinevezés módosításának közlésétől számított négy munkanapon a belül jogviszony felmentéssel történő megszüntetése kérhető. A felperes az okiratot 2023. augusztus 23. napján töltötte le, majd az ugyanezen napon kelt, az alpereshez címzett írásbeli nyilatkozatában a Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontja szerint a jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését kérte. Indokai szerint a környezetvédelmi szakügyintézői munkakör ellátásához szükséges iskolai végzettséggel rendelkezik, azonban szakképzettséggel, szakképesítéssel és megfelelő szakmai tapasztalattal nem, így a rá bízott munkakört nem tudja felelősségteljesen ellátni, annak megszerzéséhez a határozott idejű kinevezése nem volt elégséges.

[4] Az alperes a kérelem tárgyában írásbeli döntést nem hozott, a kormányzati szolgálati jogviszonyt nem szüntette meg, hanem a 2023. szeptember 1. napján kelt, szám3 számú intézkedésében a felperest arról tájékoztatta, hogy 2023. szeptember 4. napjától a Járműműszaki Osztályra vizsgabiztos munkakörbe visszahelyezi, egyúttal a beosztási okirat módosítását a környezetvédelmi feladatok ellátásához elegendő szakmai tapasztalat hiányára hivatkozással visszavonta.

[5] A felperes a 2023. szeptember 3. napján az alperest írásban tájékoztatta, hogy az eredeti munkakörébe történő visszahelyezését nem fogadja el, továbbra is a jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését kéri. Az alperes a 2023. szeptember 12. napján kelt válaszlevelében közölte, hogy a beosztási okirat módosításának visszavonása következtében a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott felmentési kérelemmel nem élhet.

[6] A felperes a Közzolgálati Döntőbizottság (a továbbiakban: KDB) eljárását kezdeményezte, mely során az alperest a közzolgálati jogviszonya megszüntetésére kérte kötelezni; valamint a kinevezés módosítása visszavonásának jogszerűtlensége miatt annak megsemmisítését (hatálytalanítását) is indítványozta. A KDB a határozatszám1 számú határozatával a közzolgálati panasznak részben helyt adott, és az alperesnek a kinevezés módosítást visszavonó szám3 számú intézkedését hatályon kívül helyezte, ezt meghaladóan a panaszt elutasította.

A kereset és a védírat

[7] A felperes keresetében a KDB határozatának megváltoztatását és az alperesnek – a Kit. 89. § (1)-(2) bekezdései, (3) bekezdés d) pontja alapján – a szolgálati jogviszonya felmentéssel történő megszüntetésére, valamint ennek jogkövetkezményeként egy havi felmentési időre járó illetmény (488.400 forint), valamint öthavi végkielégítés (2.442.000 forint), összesen 2.930.400 forint megfizetésére kötelezését kérte. A beosztási okirat módosítására négy munkanapon belül előterjesztette a felmentés iránti kérelmét, melyben előadta, hogy az új beosztása betöltéséhez megfelelő szakképzettséggel és szakmai tapasztalattal nem rendelkezik. A környezetvédelem, természetvédelem, hulladékgazdálkodás területén sem felsőfokú, sem középfokú iskolai végzettsége nincs, ilyen területen soha nem dolgozott, az érdeklődési területén is kívül esik. Az eredeti munkaköre a közlekedési eszközökre és közlekedési szakterületre irányult, e területhez kapcsolódóan van iskolai végzettsége, szakismerete, tapasztalata. A megfelelő tapasztalatnak egy meghatározott feladatcsoport elvégzéséhez szükséges valamennyi szaktudást kell felölelnie, ez objektíven értékelhető ténykérdés, mely az érintett munkavállaló szakmai életútjának ismeretében a munkáltató részéről is ellenőrizhető. A Környezetvédelmi Osztály hatáskörébe a környezetszennyezés csökkentésének az igazgatása, a szennyeződésmegelőzési tevékenységek és az ahhoz szükséges műszaki vizsgálatok és elemzések végzése tartozik, amelyet a vonatkozó jogszabályok és – általa nem ismert – szakmai előírások alapján kell végezni. Ezt a szakmai tapasztalatot, ismeretet 44 napi munkavégzéssel nem lehet megszerezni. A szakmai tapasztalat – az iskolai végzettségen túl – olyan többletkövetelmény, melynek hiányára a kormánytisztviselő hivatkozhat, amennyiben a munkáltatója egyoldalú jognyilatkozattal olyan munkakör ellátására kötelezi, amelyhez a szükséges szakmai tapasztalattal nem rendelkezik, és amelyre a kinevezését megelőző kiválasztási eljárás során maga nem vállalkozott. A Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontját is ezen megközelítésből kell értelmezni, mely ezáltal van összhangban az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdése szerinti munka szabad megválasztásának alapelvével. A per során hivatkozott arra, hogy hasonló tényállású ügyben a kollégája jogviszonya a kérelmére felmentéssel megszüntetésre került, mely a Kit. 64. § alapján az alperes joggal való visszaélés tilalmába ütköző magatartását is felveti.

[8] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte. Érvei szerint a munkáltató intézkedés (beosztási okirat módosítása) a Kit. 58. § (1), (2) bekezdéseinek megfelelt. A Kit. kommentár szerint a munkáltató belső szabályzatában jogosult meghatározni a munkakör betöltésének a feltételeit, melynek fennállásáról mérlegelési jogkörben dönt. A Közfoglálati Szabályzat 15. számú függelékének 111-112. oldalai rögzítik a környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási feladatok ellátásához szükséges végzettséget, szakképesítést és egyéb követelményeket. Ezen követelményeknek a felperes megfelelt, ezáltal mérlegelési jogkörében döntött arról, hogy megfelelő szakmai tapasztalattal is rendelkezik. A Kit. 89. § (1) bekezdés szerinti kinevezés módosításához a felperes hozzájárulása nem szükséges, a kinevezésre vonatkozó szabályokat e tekintetben nem kell alkalmazni. A felperes szakmai tapasztalatainak megléte nem függhet a szubjektív megítélésén. Az intézkedése jogszerű volt, melyre tekintettel a felperes nem kérheti a jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését, arra is figyelemmel, hogy a határozott idejű

kinevezése során megszerzett szükséges szakmai tapasztalattal rendelkezett. Állításának alátámasztására helyszíni ellenőrzésekről szóló jegyzőkönyveket, feljegyzéseket, fényképeket csatolt.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[9] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest – az ítélet jogerőre emelkedése napjával kezdődően – a kormányzati szolgálati jogviszony felmentéssel történő megszüntetésére, 488.400 forint felmentési időre járó illetmény, 2.442.000 forint végkielégítés, valamint ezen összegek után az ítélet jogerőre emelkedésétől a kifizetés napjáig számított késedelmi kamata megfizetésére kötelezte. Döntését a Kit. 85. §-ára, 86. § (1)-(5) bekezdéseire, 89. § (1)-(5) bekezdéseire, 107. § (2) bekezdésére, 111. § (1) bekezdésére, 112. § (1)-(2), (4) és (6) bekezdéseire alapította. Rögzítette, hogy a felperes kérelme alapjául szolgáló feltételek [Kit. 89. § (1) bekezdés d) pontja] a jogszabályban rögzített négy munkanapon belüli időszakban való fennállását kellett vizsgálnia. Rámutatott, hogy az alperes által hivatkozott körülmények (Közszolgálati Szabályzatban írt feltételek teljesülése) a kétoldalú jognyilatkozaton alapuló kormányzati szolgálati jogviszony létesítése során irányadók, mellyel szemben a kinevezés módosítása egyoldalú munkáltatói intézkedés. A Kit. 89. § (3) bekezdés ezen okból biztosítja a lehetőséget a jogviszony felmentéssel történő megszüntetésének a kérelmezéséhez. A mérlegelés lehetősége a Kit. 89. § (3) bekezdésében felsorolt esetkörökben a kormánytisztviselőt illeti meg. Amennyiben a mérlegelése alapján úgy dönt, hogy a jogviszonya megszüntetését kéri, a felmentés kapcsán a munkáltatói jogkör gyakorlója már nem mérlegelhet, a jogviszonyt a Kit. 107. § (2) bekezdés g) pontja alapján meg kell szüntetnie. Mivel a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott okok taxatívek, így azt kellett vizsgálnia, hogy ezen közül a d) pontban megjelölt indok (szakmai tapasztalat hiánya) a kinevezés módosításának a közlésétől számított négy napon belül fennállt-e vagy sem. E körben kiemelte, hogy kizárólag a kinevezés módosítását követő 4 munkanapon belüli időszak vizsgálható és értékelhető. Ugyan a felperes rendelkezik megfelelő iskolai végzettséggel az új munkakör betöltéséhez, és az alperes a határozott idejű kinevezés alatti felperesi munkavégzés alátámasztására okiratokat is csatolt, azonban olyan nyilatkozatot is tett, hogy – jelenleg is – betanulási időszakban van. Önmagában az okiratok csatolásával az alperes nem bizonyította, hogy a felperes a környezetvédelmi szakterületen megfelelő szakmai tapasztalatot szerzett, egyéb bizonyítást pedig – a bíróság felhívása ellenére – nem ajánlott fel. Megállapította, hogy a felperes a környezetvédelmi szakügyintézői munkaköri feladat ellátására iskolai végzettsége, szakképesítése alapján alkalmas, megfelelő közigazgatási tapasztalattal is rendelkezik, azonban megfelelő szakmai tapasztalata nincs, ezért a kérelmére a jogviszonyát az alperesnek meg kellett volna szüntetnie. A munkáltatói intézkedése jogellenes volt, ezért a joggal való visszaélés, illetve a rendeltetésellenes joggyakorlás meglétét (mint formálisan jogszerű joggyakorlást) már nem kellett vizsgálnia, mivel azt a jogellenesség megállapítása önmagában kizárta. A felmentési időre járó illetmény, valamint a végkielégítés összegét a Kit. 89. § (5) bekezdése alapján a kinevezés módosítását megelőző illetmény alapulvételével állapította meg.

A fellebbezés, fellebbezési ellenkérelem és csatlakozó fellebbezés

[10] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Jogszabálysértésként a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 263. § (1) bekezdését, 279. § (1) bekezdését, 346. § (5) bekezdését, valamint a Kit. 58. § (1)-(2) bekezdéseit és 89. § (3) bekezdés d) pontját jelölte meg. Nézete szerint az elsőfokú bíróság a felperes által csatolt okiratokat, valamint a KDB határozatát a döntésénél nem értékelte, és nem használta fel. A felperes a Kit. 58. § (1)-(2) bekezdései, valamint a Közszerződési Szabályzat 15. számú függelékének figyelembevételével a jogviszonya megszüntetését a Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontja alapján nem kérhette, az nem volt megalapozott. Helytállóan állapította meg a KDB a határozatában, hogy a Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontjában foglalt feltételek a felperesnél nem teljesültek, a szakmai tapasztalat megléte nem függhet a szubjektív megítélésétől. A beosztási okirat módosítása alapján ellátandó feladat a felperes iskolai végzettségének, szakképzettségének megfelelt, mivel annak korábban, a kinevezésétől eltérő foglalkoztatás időtartamában is megfelelt. A Közszerződési Szabályzat a környezetvédelmi szakügyintézői feladatok ellátásához csak iskolai végzettséget, szakmai tapasztalat meglétének követelményét nem ír elő. Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a képesítési feltételek csak a kormányzati szolgálati viszony létesítésekor irányadóak, és a Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontjával kapcsolatos mérlegelés nem a munkáltatói jogkör gyakorlóját illeti meg. A Kit. 58. § (1)-(2) bekezdéseiben meghatározott szabályokat nem csak a jogviszony létesítésénél, hanem a kinevezés módosításánál is alkalmazni kell. Ezt erősíti meg a KDB határozata, valamint a Kit.-hez fűzött kommentár jogértelmezése is. Az elsőfokú bíróság a Kit. 58. § (1)-(2) bekezdéseit helytelenül nem vette figyelembe, holott annak jelentősége van a felperes kinevezésének módosításánál. A hatékony feladatellátás meg kívánja, hogy a kormánytisztviselők adott esetben egyik szakterületről egy másikra kerüljenek áthelyezésre. Ez tette lehetővé, hogy a felperes korábban is környezetvédelmi szakügyintézői munkakörben került foglalkoztatásra. Téves az elsőfokú bíróság álláspontja abban is, hogy a Kit. 89. § (3) bekezdés szempontjából csak a kinevezés módosítását követő négy munkanapot kell vizsgálni. Ezzel szemben a bizonyítási kötelezettségének maradéktalanul eleget tett, a felperes határozott idejű, eltérő beosztásban történő foglalkoztatása során keletkezett okiratokat csatolta, melyből megállapíthatóan a környezetvédelmi szakterületen a munkavégzésbe bevonásra került, ott kellő ismereteket és tapasztalatot szerzett. Emellett a kollégák közreműködésével biztosított volt részére, hogy a megfelelő szaktudást elsajátítsa és elmélyítse. Ezzel szemben a felperes hozzáállása nem volt megfelelőnek tekinthető. Megjegyezte, hogy a felperes – a szakmai tapasztalatának hiánya ellenére – 2024. május 22. napján (a perbeli időszakon kívül) maga kérte az áthelyezését a Környezetvédelmi Osztályra, és 2024. június 15. napjától ismételtén ezen az osztályon dolgozik. A felperes szaktudása hasznos a számára, ezért nem célja szervezetrendszerből való eltávolítása, épp ellenkezőleg, azt hasznosítani kívánja. Az eljárása során a joggal való visszaélés tilalmába ütköző szabályt sem sértett, a felperes által hivatkozott kolléga jogviszonyának megszüntetése során – bár az a per tárgyát nem képezi – a jogszabályoknak megfelelően járt el. Az elsőfokú bíróság a Pp. hivatkozott rendelkezéseit megsértve nem megfelelően mérlegelte az eset valamennyi körülményét, nem helytállóan állapította meg a perbeli tényállást, ezáltal döntésében helytelen jogi következtetésekre jutott. Emellett nem valamennyi alkalmazandó jogszabály figyelembevételével hozta meg a döntését.

[11] A felperes csatlakozó fellebbezésében a kereseti kérelmét a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 43. § (2) bekezdés és 99. § (3) bekezdés alapján leszállította, és az alperesi kötelezés összegszerű megjelölésének mellőzését, valamint azt kérte, hogy az alperesnek a felmentési időre járó illetmény, valamint a végkielégítés megfizetésére kötelezése a Kit. 111. § (4) bekezdésének és 112. § (1) bekezdés a) és f) pontjainak figyelembevételével (a jogviszony megszüntetése időpontjában irányadó illetmény, illetve hat havi végkielégítés) alapján történjen, azonban annak összegszerű meghatározása nélkül. Egyebekben az elsőfokú döntés helybenhagyását kérte. Előadta, hogy a jogviszonya továbbra is fennáll, így további szolgálati jogviszonyt szerzett. A jogviszony megszüntetése – az elsőfokú bíróság álláspontjával egyezően – visszamenőlegesen nem lehetséges. A per időtartama alatt szerzett további szolgálati jogviszonnyal azonban már magasabb végkielégítési kategóriába lépett. Az illetménye is változott, és abban további emelkedés is várható, így annak összege jelenleg nem meghatározható. Mivel a jogviszony megszüntetésének az időpontjára a Kit. 89. § (5) bekezdése a bíróság álláspontja szerint nem alkalmazható, ezzel analóg módon a felmentési időre járó illetmény, illetve végkielégítés szempontjából is a jogviszony megszüntetése időpontjában érvényes illetménnyel kell számolni.

[12] Az alperes ellenkérelmében a csatlakozó fellebbezés elutasítását kérte, mivel az nem felel meg a Kp. 106. § (1) bekezdésében foglaltaknak, az csak azon rendelkezésekkel szemben nyújtható be, amelyeket az ellenérdekű fél a fellebbezésében támadott. A csatlakozó fellebbezés azonban a fellebbezés keretein túlterjeszkedik, mivel a fellebbezés a kereset jogalapját vitatja, annak számítási módját, illetve összegszerűségét nem. Álláspontja szerint egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az összegszerűség tekintetében jogszerűnek kell tekinteni, az a Kit. 89. § (5) bekezdésének megfelelő.

[13] A felperes ellenkérelmében (tartalmában) az elsőfokú bíróság ítéletének – a csatlakozó fellebbezésben foglaltak figyelembevételével történő – helybenhagyását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelő módon feltárta, abból okszerű következtetést vont le arra nézve, hogy szakmai tapasztalattal a sérelmes intézkedés meghozatalakor nem rendelkezett. Az ezzel ellentétes bizonyítási kötelezettség az alperest terhelte. Az alperes minden jogalapot nélkülözve állítja, hogy a munkáltatót a felmentés iránti kérelem előterjesztésekor mérlegelési jog illeti meg, ezzel szemben a Kit. 107. § (3) bekezdése a 89. § (3) bekezdés d) pontja esetére kógens rendelkezést tartalmaz, azaz a munkáltatónak a jogviszonyt kötelezően meg kell szüntetnie. Ez a munkáltatói mérlegelés lehetőségét kizárja. Ezt meghaladóan az elsőfokú eljárásban már felhozott érveit ismételte meg, határozottan visszautasítva a munkához való hozzáállásával kapcsolatban tett alperesi megjegyzést. A joggal való visszaélés kapcsán kereseti kérelmet nem terjesztett elő, így az e körben írt alperesi hivatkozás irreleváns.

Fővárosi Ítéltábla döntése és annak jogi indoka

[14] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés nem alapos.

[15] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Kp. 108. § (1) bekezdésében foglaltak alapján a fellebbezés, csatlakozó fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelmek keretei között vizsgálta felül, melynek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást megfelelően feltárta, végkövetkeztetése helytálló, azonban az ítélet indokolásában foglaltakkal csak részben értett egyet, ezért azt az indokolás részbeni módosításával, illetve kiegészítésével hagyja helyben.

[16] Az alperes fellebbezésének eldöntése során a kiindulópontot az képezte, hogy a Kit. 89. § (3) bekezdésében szabályozott felmentés egymástól elkülönülő két mozzanatot ölel fel: (1) a munkáltató a Kit. 89. § (1) bekezdése alapján egyoldalú jognyilatkozat keretében rendelkezik a kinevezés módosításáról; (2) a kormánytisztviselő a kinevezés módosítását követően négy munkanapon belül a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott valamely okból a jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését kéri. A munkáltató a kinevezés módosítása (1) során a Kit. 89. § (2) bekezdésében meghatározottak – a kinevezésre vonatkozó szabályok – szerint jár el, döntése során a jogszabályi [Kit. 58. § (1)-(2) bekezdései], illetve az egyéb, munkakörre vonatkozó szakmai követelmények megléte mellett egyoldalúan jogosult mérlegelni, hogy az adott munkakör betöltésének feltételeivel a kormánytisztviselő rendelkezik-e. A (2) szakaszban a munkáltatónak a kérelemben megjelölt indokokat kell vizsgálnia, és egy újabb intézkedés keretében – kizárólag a kérelemben foglaltak értékelése alapján – a közszolgálati jogviszony megszüntetéséről vagy fenntartásáról kell döntenie.

[17] Ezen két eljárási cselekmény és az azok jogszerűsége körében előadott érvek mind az elsőfokú bírósági eljárásban, mind a fellebbezésben összemosódtak, ezáltal az eldöntendő jogkérdés jogszerűségének megítélése kapcsán szükségessé vált az egyes tényállási elemek és jogi érvek elhatárolása. A per, így a fellebbezési eljárás tárgyát kizárólag a 2023. augusztus 23. napján kelt felmentési kérelem elbírálásával kapcsolatos munkáltatói intézkedés képezte, melyről a munkáltató formális döntést nem hozott, ugyanakkor a 2023. szeptember 1. napján kelt szám3 számú intézkedésében a felperes kinevezésének módosítását visszavonta, és 2023. szeptember 4. napjától a Járműműszaki Osztályára vizsgabiztos munkakörbe visszahelyezte. A munkáltató ezen eljárása – a jogviszony megszüntetése iránti intézkedés hiánya – úgy értékelhető, hogy azt lényegében elutasította.

[18] Az alperes alaptalanul érvelt a Kit. 58. § (1)-(2) bekezdéseinek figyelmen kívül hagyásával, valamint azzal, hogy a felperes a kinevezés módosítása szerinti munkakör betöltéséhez szükséges szakképesítéssel, iskolai végzettséggel rendelkezik, mivel ezen hivatkozások kizárólag a kinevezés módosításának jogszerűsége kapcsán értékelhetőek, ami azonban a per tárgyát nem képezte. A felperes által sem volt vitatott, hogy az alperes a kinevezés módosítása során – a jogszabályi, illetve a Közszolgálati Szabályzat 15. számú függelékében foglalt előírásoknak megfelelően – egyoldalú döntést hozhatott; az iskolai végzettsége megfelelő, valamint esetében az egyéb munkaköri előírások is teljesülnek; pusztán a Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontja harmadik feltételének (szakmai tapasztalatának) hiányát sérelmezte. A fentiek alapján nem lehetett megalapozott az alperes azon fellebbezési

hivatkozása, hogy felperes a kinevezés módosítás jogszerűsége miatt a Kit. 89. § (3) bekezdés alapján a felmentését nem kérhette. A két jogintézmény között ilyen kapcsolat nem áll fenn, ugyanis a kormánytisztviselő a Kit. 89. § (3) bekezdésében biztosított felmentési jogával pontosan akkor élhet, ha a kinevezés módosítása ugyan jogszerű, azonban az reá nézve – az ott taxatív felsorolt valamely ok folytán – különösen méltánytalan vagy hátrányos. Másképpen fogalmazva a Kit. 89. § (3) bekezdésében foglalt kérelem előfeltétele, hogy azt az (1) bekezdés szerint jogszerű kinevezés módosítás előzze meg, mivel ellenkező esetben – a kinevezés módosításának jogellenessége folytán – ilyen kérelem előterjesztése a szabályozás dogmatikai rendszeréből adódóan nem lehetséges. Emellett a Kit. 89. § (3) bekezdése szerinti kérelmet a kormánytisztviselő – függetlenül attól, hogy az megalapozott-e vagy sem – a kinevezés módosításától számított négy munkanapon belül mindenfajta korlátozástól mentesen előterjesztheti. E jogszabályhely kizárólag a kormánytisztviselő döntésétől teszi függővé, hogy ilyen kérelemmel él-e vagy sem, ezért azon alperesi érv sem foghatott helyt, hogy a felperes a kérelem előterjesztésére nem volt jogosult, mivel annak nincs jogszabályi alapja.

[19] A fentiek alapján az elsőfokú bíróság szükségtelenül végezte el annak vizsgálatát, hogy a kinevezés módosítása jogszerűen történt-e, és a Kit. 89. § (3) bekezdésével kapcsolatos kérelem kapcsán az ítélet [122] bekezdésében kifejtett jogi érvelése sem helytálló. A Kit. 58. § és a Közzolgálati Szabályzat 15. számú melléklete alkalmazása során nem annak van jelentősége, hogy a kinevezés kétoldalú, míg a kinevezés módosítása egyoldalú jognyilatkozattal történik, hanem annak, hogy ezen szabályokban írt feltételek vizsgálata a kinevezés módosítása jogszerűségének körében értékelhető; míg a Kit. 89. § (3) bekezdése szerinti kérelménél – a perbeli esetben – ezt meghaladóan a munkáltatónak arról kellett állást foglalnia, hogy a kinevezés módosításával ellátandó munkakörhöz a felperes megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkezik-e. Az ítéltábla nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával sem, hogy a Kit. kizárólag a kormánytisztviselőre bízta annak eldöntését, hogy a kinevezés módosítással ellátandó munkakört be kívánja tölteni-e vagy sem, és amennyiben a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott okok valamelyikét megjelöli, a munkáltatónak már nincs mérlegelési lehetősége. A Kit. 89. § (3) bekezdés a felmentési kérelemnél több esetkört rögzít, melyek közül az a)-c), illetve e)-f) pontjaiban meghatározott kritériumok teljesülése a mérlegelést eleve kizárja, mivel a felmentési kérelem megalapozottságát egyértelműen megállapítható és igazolható tények támasztják alá. Ezzel szemben a Kit. 89. § (3) bekezdés d) pontjában foglalt szakmai tapasztalat vizsgálata – bár objektív alapon – de mérlegeléssel történik, mely során a munkáltató annak meglétét vagy hiányát alátámasztó tényeket, körülményeket objektív szempontok alapján jogosult vizsgálni és mérlegelni, és döntését e folyamat eredményeként kialakítani.

[20] Helytállóan hivatkozott az alperes a fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen tulajdonított ügydöntő jelentőséget a kérelem előterjesztésére nyitva álló négy munkanapnak, amikor az ítélete [129] bekezdésében azt rögzítette, hogy a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott feltételek e vonatkozásában vizsgálhatók. A Kit. 89. § (3) bekezdésében rögzített négy munkanapos határidő kizárólag a felmentés iránti kérelem előterjesztésének a határidejére vonatkozik, annak érdemi eldöntésére joghatással nem bír. Nyilvánvalóan a (3) bekezdésben meghatározott körülmények bekövetkezésének túlnyomó többségét a kinevezés módosítása idézi elő, így – mivel a kérelem előterjesztésre nyitvaálló határidő négy munkanap –, a módosítást követő négy munkanap vizsgálható, azonban ettől

még egy törvényi határidő nem válik a kérelem érdeme szempontjából anyagi jogi feltétellé. Jelen ügyben a szakmai tapasztalat meglétének vagy megszerzésének vizsgálata a Kit. 89. § (3) bekezdésében meghatározott négy munkanapos határidőre vonatkozóan eleve értelmezhetetlen, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet ezen indokolását mellőzte. Ezen eltérő jogértelmezésből fakadó megállapítások azonban az elsőfokú ítélet jogszerűségét nem érintették az alábbiak szerint.

[21] A jogvitában eldöntendő kérdés és vizsgálati kör arra korlátozódott, miszerint a felperes megalapozottan kérelmezte-e a közszolgálati jogviszonya felmentéssel történő megszüntetését azon az alapon, hogy megfelelő szakmai tapasztalattal a betöltendő munkakörre nem rendelkezik. Az elsőfokú bíróságnak tehát e vonatkozásban kellett a tényállást felderítenie, a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelnie, melyre az ítélet [130] - [134] bekezdéseiben kitért, érdemi végkövetkeztetése helytálló, azonban a fellebbezésben foglaltak alapján azt szükséges kiegészíteni.

[22] Helytállóan állapította meg a KDB, illetve arra alperes is megalapozottan hivatkozott, hogy a szakmai tapasztalat nem függhet a kormánytisztviselő szubjektív megítélésétől, a jogszabályi feltételek teljesülését objektív szempontok alapján kell vizsgálni. Ilyen objektív szempontnak minősült a felperesi oldalon, hogy környezetvédelmi, hulladékgazdálkodási munkakörben – a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás 44 napját kivéve – nem dolgozott, így munkavégzéssel ezen speciális szakterületen munkatapasztalatot nem szerzett. Ténykérdés az is, hogy a hulladékgazdálkodási és a műszaki vizsgáztatási terület eltérő szakmai ismereteket, kompetenciát igényel, melyet az alperes sem cáfol. Úgyszintén e körben értékelhető a felperes azon állítása, hogy a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás időtartamában érdemi ügyintézkést nem végzett, feladatát pusztán adminisztratív jelleggel látta el, valamint az, hogy az alperes a kérelmére – az abban foglalt szakmai tapasztalat hiányára való hivatkozást értékelve – a kinevezés módosításáról szóló okiratot visszavonta, és az eredeti munkakörébe történő visszahelyezéséről döntött. Ezzel szemben az alperes a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás időtartamából származó helyszíni ellenőrzésekről készült jegyzőkönyveket, feljegyzéseket, fényképeket csatolt, melyekkel azt kívánta alátámasztani, hogy a felperes megfelelő szakmai tapasztalattal rendelkezik, munkáját érdemben el tudja (tudta) látni. Emellett hivatkozott arra, hogy a felperes évtizedes közigazgatási, illetve hatósági munkatapasztalattal is rendelkezik. Ezen objektív körülményeket kellett az elsőfokú bíróságnak összevetnie és ütköztetni annak érdekében, hogy érdemben állást tudjon foglalni a felperes megfelelő szakmai tapasztalatáról.

[23] Az elsőfokú bíróság anyagi pervezetés során a 9. sorszámú jegyzőkönyvben a feleknek megfelelő tájékoztatást adott a bizonyítási teherről, rögzítette, hogy a felperest terheli annak bizonyítása, hogy őt az alperes szakmai tapasztalatának meg nem felelő munka végzésére kötelezte, ezzel szemben az alperes terhére esett annak bizonyítása, hogy a kinevezés módosítása a felperes iskolai végzettségének, szakképzettségének, szakmai tapasztalatának megfelelt. A 14. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt végzésben külön felhívta az alperest arra is, hogy a bizonyítási indítványait terjessze elő, illetve a felperes szakmai tapasztalatának meglétére bizonyítást ajánljon fel. Az alperes további bizonyítást (tanúbizonyítást, további okirati bizonyítást) a csatolt okiratokon kívül nem ajánlott fel.

[24] A szakmai tapasztalat hiánya körében a másodfokú bíróság különös hangsúllyal értékelte az alperes szám4 számú iratát, melyben arról tájékoztatta a felperest, hogy a kérelmében foglalt indokok alapján a beosztási okirat módosításában foglaltakat visszavonja, azaz lényegében a kérelemben foglaltakkal egyetértett. Az alperesnek az elsőfokú peres eljárás során – a törvényszék helytálló jogi következtetése szerint – nem sikerült bizonyítani, hogy a két munkakör eltérő szakmai követelményei ellenére a felperes közigazgatási tapasztalata miatt tekinthető elégségesnek a hulladékgazdálkodási szakügyintézői feladatok ellátásához. A munkakörök jellemzőinek az összehasonlítását nem végezte el, és e körben tanúmeghallgatást sem indítványozott. Nem tudta érdemben cáfolni azt a felperesi állítást sem, hogy a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás időtartamában a felperes a Környezetvédelmi Osztályon tényleges, érdemi munkát végzett és a munkavégzéshez szükséges szakmai tapasztalatot megszerezte. Önmagában az a körülmény, hogy az aláírása – más kormánytisztviselőkkel együtt – a jegyzőkönyveken, illetve egyéb dokumentumokon szerepel, az érdemi ügyintézői munkavégzést, ezáltal a szakmai tapasztalat megszerzését nem támasztják alá.

[25] Az alperes fellebbezésében a Pp. 263. § (1) bekezdésének a megsértését állította, azonban olyan bizonyítékot nem jelölt meg, melyet az elsőfokú bíróság ne vett volna számításba vagy indokolatlanul mellőzött volna. A Pp. 345. § (5) bekezdés sérelme szintén nem volt megállapítható, mivel a következetes bírói joggyakorlat és jogértelmezés alapján a bíróság az indokolási kötelezettségét nem sérti meg abban az esetben, ha az ítélet tartalmazza az általa relevánsnak tartott tényállási elemeket, azok megállapításának alapját, a felek nyilatkozatait, a döntés alapjául szolgáló jogszabályt, annak rövid magyarázatát. Amennyiben a bíróság a keresetben foglalt nyilatkozatok téves értelmezésével lényeges tényállási elemet figyelmen kívül hagyott, az indokolás nem okszerű, a megállapított tényállás iratellenes, az nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése, hanem az alkalmazott anyagi, eljárási jogszabályhely vagy a nyilatkozatok téves értelmezése [Pp. 279. § (1) bekezdés] körében sérelmezhető. A Kúria több döntésében (Kfv.VII.38.374/2019/6., Kfv.VII.37.230/2020/4.) rámutatott arra, hogy ha a fél számára esetlegesen az indokolás nem meggyőző, azzal nem ért egyet, nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében – vagyis eljárási jogszabálysértés [a Pp. 346. § (5) bekezdés] állításával – sérelmezhető, hanem a pontos anyagi jogszabályhely megjelölése és annak megfelelő értelmezése körében. A jogszabályok, illetve bizonyítékok Pp. 279.§ (1) bekezdése szerinti értékelését pedig az elsőfokú bíróság elvégezte, mellyel – a másodfokú döntésbe foglalt kiegészítéssel – a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

[26] A másodfokú bíróság a csatlakozó fellebbezés vonatkozásában az alábbiakra mutat rá. A Kp. 105. §-ában meghatározott csatlakozó fellebbezés egy speciális fellebbezési forma, csak akkor terjeszthető elő, ha az ellenfél fellebbezést nyújtott be, és az ítéletnek csak azon rendelkezése ellen irányulhat, amelyet az ellenérdekű fél fellebbezésével támadott. A csatlakozó fellebbezés tehát az ellenérdekű fél fellebbezéséhez „csatlakozik”, és egyben annak terjedelme meghatározza annak kereteit. Csatlakozó fellebbezést csak az ítélet azon része ellen lehet előterjeszteni, amely ellen az ellenérdekű fél fellebbezéssel élt (Fővárosi Törvényszék 2.Kf.650.115/2016/6.). A csatlakozó fellebbezés járulékos jellegű, ezáltal szorosan kapcsolódik az ellenfél fellebbezéséhez. A fellebbezési eljárás kereteit a

fellebbezésben sérelmezettek adják, azon a csatlakozó fellebbezés nem terjeszkedhet túl, új kérdésben nem nyitja meg a bíróság vizsgálódási lehetőségeit (Kúria Kf.II.37.809/2019/12.).

[27] A fentiek alapján elsőként azt vizsgálta, hogy a csatlakozó fellebbezés mennyiben illeszthető az alperesi fellebbezés keretei közé. Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet felmentési időre járó illetményt, valamint a végkielégítés összegét megállapító – [139] - [140] bekezdéseiben írt – rendelkezéseit egyáltalán nem támadta, kizárólag a követelés jogalapját (jogviszony megszűntetésének lehetőségét) vitatta. A Kúria – bár eltérő tényállású ügyben – a BH2022. 272 számú precedensértékű döntésében azt is kimondta, hogy az elmaradt jövedelem iránti keresetet a munkavállaló felperes az elsőfokú tárgyalás berekesztését követően kizárólag a fellebbezésében emelheti fel. Ebből következően a kereseti kérelem csatlakozó fellebbezés keretében történő megemelésére nincs lehetőség. Emellett az tartalmában sem volt felülbírálatba vonható, mivel a kereseti kérelem egyidejű leszállítása és felemelése ugyanarra a követelésre nem értelmezhető, illetve az összecszerűsége jogszabályi hivatkozásokkal kimunkált számszaki levezetést, ezáltal konkrétan meghatározott pénzbeli követelést nem tartalmazott, marasztalási pertípusban összecszerűen meghatározott vagyoni igény nélkül rendelkezés nem hozható. Mindezen indokok azt eredményezték, hogy az e körben előadott felperesi érveket a másodfokú bíróság érdemben nem vizsgálta.

[28] A fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés a fentiek okán sikerrel nem tudta támadni az elsőfokú ítéleti álláspontot, ezért a Fővárosi Ítéltábla azt a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[29] A másodfokú eljárásban a felperes perköltséget nem igényelt, költséget nem számított fel, így arról az ítéltáblának rendelkeznie nem kellett. Az alperes a fellebbezés elkészítéséért perköltségigénnyel élt, azonban a fellebbezés sikertelensége folytán annak viselésére a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezni nem lehetett. Az alperes ellenkérelmében másodfokú perköltségre igényt tartott, azonban azt a fellebbezés előterjesztésére visszautalással fogalmazta meg és számította fel, így azt nem lehetett úgy tekinteni, hogy az ellenkérelem elkészítésére vonatkozik, ezért részére e jogcímen nem volt megállapítható.

[30] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű (234.432 forint) fellebbezési illetéket az alperest az Itv. 5. § (1) bekezdés c) pont alapján megillető illetékmentesség alapján, míg a csatlakozó fellebbezés Itv. 46. § (4) bekezdése szerint meghatározott (117.216 forint) illetékét a felperes teljes személyes illetékmentességét magába foglaló munkavállalói költségkedvezménye folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései alapján az állam viseli.

[31] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezés zárja ki

Záró rész

Budapest, 2025. november 19.

dr. Kecskés Zsófia s.k.	dr. Szeles Balázs György s.k.	dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró